

1294

A NAGYKANIZSAI IZR. HITKÖZSÉGTŐL

FENNTARTOTT

FELSŐ KERESKEDELMI ISKOLA
ÉS
NŐI KERESKEDELMI SZAKTANFOLYAM

ÉRTESITŐJE

AZ 1922—23. TANÉVRŐL.

AZ INTÉZET FENNÁLLÁSÁNAK 66. ÉVÉBEN.

KÖZLI:

DR. VILLÁNYI HENRIK

IGAZGATÓ.

	NAGYKANIZSA, 1923.	

GUTENBERG-KÖNYVNYOMDA		

31702

REV 85

REV 98

EV 2010

Az iskolai szakosztály (Felügyelő bizottság) tagjai

az 1922–23. iskolai évben.

Szerv. Szab. 7. §. Az intézet felett a felügyeletet a nm. VKM., valamint a nm. Kereskedelemügyi miniszter az evégből kirendelt közegeivel gyakorolja.

A szűkebb felügyelet gyakorlása az intézetfenntartó nagykanizsai izr. hitközség kebeléből választott iskolai szakosztályra (felügyelő bizottságra) van bízva.

Elnök :

Dr. BRÓD TIVADAR, ügyvéd

Helyettes elnök :

ÖTVÖS EMIL, állampénztári igazgató.

Jegyző :

FÁBIÁN MIKSA, hitközségi titkár.

Előadók :

Dr. VILLÁNYI HENRIK, felső ker. isk. igazgató.

KERTÉSZ JÓZSEF, elemi isk. igazgató.

A tantestület képviselője :

NEUFELD SIMON, felső ker. isk. tanár.

Tagok :

BÚN SAMU, kir. tanácsos, nyug. igazgató.

Dr. FRIED ÖDÖN, ügyvéd.

Dr. GODA LIPÓT, városi t. orvos.

HIRSCHLER SÁNDOR, vezérigazgató, m. kir. kincstári tanácsos.

HALPHEN MÓR, magánzó.

KASTER MIKSA, kereskedő.

Dr. KAHÁN IMRE, nyug. orvos-ezredes.

LÖWE ADOLF, magánzó.

Dr. OLLOP MÓR, ügyvéd.

ROSENFELD JÓZSEF, a hk. alelnöke.

ROSENBERG OSZKÁR, segélyzőegyleti igazgató.

Dr. ROTHSCHILD JAKAB, v. hitközségi elnök, ügyvéd.

SZÉKELY NÁNDOR, városi mérnök, gyáros.

csapji SOMMER IGNÁC, nagykereskedő.

STRÉM KÁROLY, kereskedő.

Dr. WEISZ LAJOS, ügyvéd.

Dr. WINKLER ERNŐ, főrabbi.

Az 1922/23. iskolai év adatai.

Intézetünk Értesítőjét négy évi szünetelés után újból nyomtatványban mutatjuk be a tanuló ifjúságnak, a szülőknek és a tanügy barátainak. A háborút követő bús idők és az előállítási költségek magassága voltak eddig az Értesítő megjelenésének akadályai. A zord idők még nem vonultak el teljesen, a drágaság pedig még napról napra fokozódik. Jobb időkre várni, nem lett volna indokolt. Azért az intézet felügyelő bizottsága a vonatkozó miniszteri rendelet alapján megengedte, hogy a felvett tanulóktól 200 korona értesítői díjat szedjünk és a befolyt összegből az Értesítő költségeit részben fedezzük. Még evvel a fedezettel is csak szerény mezben jelenhetünk meg. Amit nyújtunk, többnyire csak adathalmaz és statisztika, melyből a figyelmes olvasó azonban maga alkothat magának ítéletet az intézet működéséről — nehéz és válságos időben.

Az iskolai év megnyitása. A nm. magyar kir. Vallás- és Közoktatásügyi miniszter úr 98515/1922. VII. B. sz. a. kelt rendelete szerint a tanítást szeptember hó 4-ik napján kellett megkezdeni, a felvételi vizsgálatokat pedig augusztus 29., 30. és 31. napján lefolytatni. Ezeknek az intézkedéseknek végrehajtását megelőzve, az alakuló értekezletet augusztus 27-én, az első évfolyamba való felvételre jelentkező tanulók felvételi vizsgálatát augusztus 28-án, a javító vizsgálatokat augusztus 29-én, a beiratásokat augusztus 30. és 31-én tartottuk meg. Szeptember 4-én rendeztük az osztályokat és megmagyaráztuk az ifjúságnak a fegyelem szükségességét és erkölcsi tartalmát. A tanítást nyomban megkezdttük.

A felvételi vizsgálatok alkalmával tapasztaltuk, hogy a felvételre jelentkező tanulók 10%-a a helyesírásban ingadozó és nem üti meg azt a mértéket, amelyet középfokú iskolák tanulójától megkövetelni indokolt. És ha a felvétel alkalmával nem utasítottunk vissza egy tanulót sem, tettük azt abban a reményben, hogy az első évfolyamban a magyar nyelv intenzív tanításával sikerül majd a helyesírásban gyenge tanulót is a helyesírás követésére szoktatni.

Változások a tanári karban. Ószinte sajnálattal vettük tudomásul, hogy Elek Mór, a számtan-mennyiségtan rendes tanára július 10-én lemondott és tevékenységét és szaktudását többé nem a tanügynek szenteli, hanem a bankszakmában érvényesíti. Elek Mór 1910. február 20-án került intézetünkhöz, mint helyettes tanár és 1911. június 1-én az iskolai szakosztály őt tanári minőségében véglegesítette. 11 évi működését figyelemmel kísérve, megállapíthatjuk, hogy szaktudása, módszertani ügyessége és buzgósága minden tekintetben megfelelt a kívánalmaknak. Helyét 1922. szeptember 3-án Marosi Géza, okleveles felső keresk. iskolai tanár foglalta el, aki Kecskeméten, Miskolcon és Békéscsabán működött, onnan a Magyar Általános Hitelbankhoz került tisztviselőnek, ahol bő alkalom nyílt, hogy elméleti tudását széleskörű gyakorlattal kiegészítse. Minthogy a könyvvitel-szakos tanári állás még mindig betöltetlen, Marosi Géza tanár vette át a könyvvitel tanítását mind a négy évfolyamban. Bencze László tanárjelöltet pedig az iskolai szakosztály megbízta a mennyiségtan-fizika tanításával mind a négy évfolyamban.

A nm. Vkm. úr 55.693/VII. B. számú rendeletével Dr. Szabó Lajos kaposvári főgimnáziumi tanárt intézetünkhöz osztotta be. A folyó iskolai évben a magyar nyelv és irodalmat és a történelmet tanította és az „Onképzőköri”-i

gyakorlatokat vezette. A Vkm. úr 1922. évi október 21-én 10.458/1922. sz. rendeletével Szabó tanárt nyugdíjazta, minek következtében beosztása hatályát veszítette. A fenntartó hitközség azonban, a tanítási eredményre való tekintettel Szabó tanárt továbbra is megbizta az említett tárgyak előadásával, úgy hogy az ő zavartalan működése az iskolai év végéig lehetővé vált. Dr. Szabó Lajos beosztása lehetővé tette, hogy a német nyelvet az I., II. és IV. évfolyamban 20-as csoportokban eredményesebben taníthattuk.

Epstein Vilmos, a gépirás oktatója, másirányu elfoglaltsága miatt március 1-én állásáról lemondott. Helyét Péterffy Mária kisasszonnyal, a városi kiadóhivatal gépírnőjével töltöttük be.

Változás a hitoktatókban. Pintér Benvenuto, szentferencrendi áldozópap, aki intézetünkben 6 és fél évig tanította a róm. katolikus hittant, az iskolai év elején megvált állásától. A megyéspüspök ő méltósága, helyére Gazdag Ferenc, nemesvidi világi áldozópapot nevezte ki.

Az izraelita vallású tanulók hitoktatását a negyedik évfolyamban főtisztelendő Dr. Winkler Ernő főrabbi vállalta.

A vallásos gyakorlatokban a tanulók saját felekezetük előírásai szerint vettek részt.

Március 26-án a tanári kar átiratban üdvözölte Dr. Winkler Ernő rabbit főrabbiá váló megválasztása alkalmából. Odaadással és szeretettel támogat bennünket a nevelés munkájában. Mint lelkipásztor és hitoktató soha nem lankadó buzgalommal hirdeti az Ur igéjét az ifjúságnak és vezeti az ifjúsági istenteszteletet.

Változások a felügyelőbizottságban. Az 1922. évi március havi hitközségi közgyűlés Dr. Rothschild Jakab iskolai szakosztályi elnököt választotta meg hitközségi elnökké, az előjáróság pedig Dr. Bród Tivadar ügyvédet iskolai szakosztályi elnöknek. Dr. Rothschild Jakab mint iskolai szakosztályi elnök 26 évig állt az iskolaügyek élén és azokat beható szakértelemmel, megértéssel és pártatlansággal intézte. Dr. Bród Tivadar személyében intézetünk megértő, munkánkat méltányló, előzékeny elnököt nyert. 1923. március havában Dr. Rothschild Jakab az elnöki tisztségről is, hivatkozással nagymérvű elfoglaltságára, lemondott. Ugyszeretét és szakismeretét csak nehezen fogja nélkülözni a gyülekezet. Negyedszázadnál hosszabb működése maradandó nyomokat hagy a gyülekezet közgazgatásában.

Szeptember havi érettségi vizsgálatok. A szeptember havi érettségi vizsgálatok írásbeli részét 11–15-ig, szóbeli részét 18. és 19-én tartottuk meg. A szóbeli vizsgálaton Dr. Taizs Károly, a soproni kereskedelmi és iparkamara főtítkára elnökölt. Teljes érettségi vizsgálatot tettek: Choma Gyula, Doupona Dezső, Hiczelberger Alfréd, Kreuzer Károly, Sipos József, Widder Jenő. Javítóérettségét Schwarz Vilmos. Megfelelt 7 tanuló. 1 jelölt 2 hó mulva teendő javítóvizsgálatra utasítottatott.

Magánvizsgálatok szeptember hónapban. Szeptemberi terminusra magánvizsgálati engedélyt kaptak: Grábár Lajos az I. Sasvári János a II. Steiner János az I. Sziszka István az I. és Tóth Ferenc a II. évfolyam tárgyaiból.

Órarend. Az órarend az idén is sajátos viszonyainkhoz alkalmazkodott. Az összes órákat öt napra kellett beosztani, mert intézetünkben szombaton és vasárnap szünetel az előadás és ezeken a napokon csak a második hittanórát tartjuk meg. Befolyásolta órarendünk megszerkesztését az intézetünkkel kapcsolatos női keresk. szaktanfolyam is, ahol tanáraink a szaktanfolyam 2 csoportjában is tanítottak.

A felvétel eredménye. Az I. évfolyamba a felvételi vizsgálat alapján 39, a II. évfolyamba 33, a III. évfolyamba 22 és a IV. évfolyamba 28 tanulót vettünk föl. A tavalyi eredményhez viszonyítva az apadás 1.

Az I. évfolyamba felvett tanulók statisztikája a következőképpen oszlik meg: A polgári iskolából jött 24, gimnáziumból 13 és reáliskolából 2 tanuló. Róm. katolikus 26, izraelita 12, ev. ref. 1 tanuló. A szülők foglalkozása szerint birtokos 2, iparos 9, nagykereskedő 2, kiskereskedő 4, köztisztviselő 16, magántisztviselő 2, munkás 2, magánzó 1, nyugdíjas 1.

Munkadélutánok. Munkaműhelyt az anyagi eszközök hiján nem rendezhettünk be. A programból csak a mikroszkópiai gyakorlatokat és a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi üzemek látogatásait valósíthattuk meg. A mikroszkópiai gyakorlatokat és a teleplátogatásokat Balog Dávid, az áruismeret és földrajz tanára vezette.

Testnevelés. A testnevelés gyakorlásának az intézeti tornaterem hiánya volt a legnagyobb akadálya. A téli hónapokban a helybeli állami polgári és állami elemi iskola tornatermeit használhattuk heti 5 órában. A tornagyakorlatokat Niessner Viktor tornatanár vezette, az egészségtant Dr. Ney Hugó iskolaorvos adta elő.

Hazafias és vallásos ünnepélyek. A hazafias érzést nemcsak a történeti jelentőségű ünnepélyeken ápoltuk, hanem gondját viseltük annak is, hogy az minden tantárgyban, mely érzületek ébresztésére alkalmas, kifejezést találjon.

Szeptember 8-án kegyeletes ünnepély keretében egy régi tartozást róttunk le. A világháborúban meghalt volt növendékeink emléktábláját avattuk fel. Ezeken a táblákon aranybetűkkel be van vésvé mindazoknak a volt növendékeinknek neve, akik messze a hazától lövészárkokban, hómezőkön, tenger fenekén, fogságban vagy kórházban szenvedtek dicső halált, aszerint, amint azt a háború szüksége megkövetelte.

A délszaki növényekkel és nemzeti színű zászlókkal pazarul feldiszitett teremben megjelentek: a 6. honvéd gyalogezred tiszti küldöttsége Csorba Örnagy vezetésével, továbbá Dr. Krátky István főjegyző Zalavármegye képviselőjében, a városi tanács tagjai, Dr. Kenedy Imre táblabíró, Dr. Fischer József tanácselnök, Dr. Mutschbacher és Dr. Székács tvszéki bírák a bíróság képviselőjében, az izr. hitközség előljárósága, mint iskolafenntartó testület és még 26 hatóság és testület képviselője, az elesett hősök családtagjai és hozzátartozói, a 15 évvel eze őtt végzett növendékek családtagjaikkal, nagyszámu előkelő közönség és a tanuló ifjúság. Az ipartestület dalárdája Bűchler Mór karnagy vezetésével elénekelte a „Hiszek egy Istenben“ című imát megkapó hatással. Garamvölgyi Lván hadirokkant mély érzéssel szavaltta Kiss József „Alkalmi imá“-ját, Hrazdina Pál tanuló Bajza „Apotheosis“-át. Az intézet igazgatója, az ünnepély szervezője, mondta a felavató beszédet, amelyben rámutatott az emléktáblák jelentőségére, a hazafias szellemű ünnepélyek nevelő hatására és a harctéren domboruló sírok állapotára.

Dr. Bród Tivadar, az intézet felügyelő-bizottságának elnöke, az izr. hitközség nevében átvette az emléktáblákat és előadta, hogy ez az ünnepély is egyik megnyilatkozása annak a hazafias szellemnek, amely a felső keresk. iskola ifjúságának nevelésében mindenkor tradíció volt és az fog maradni rendületlenül. A „Szózat“ elhangzása után a meghatott közönség megtekintette a belga márványból készült emléktáblákat.

A tanuló ifjúság 2 díszes babérmalombal díszítette fel az emléktáblák oszlopait. A női szaktanfolyam tanulói a karácsonyi szünet előtt helyeztek el az emléktáblák mellett értékes koszorút.

Az emléktáblák költségeit részben volt növendékeink, részben elhunyt harcosaink hozzátartozói fedezték. Az emlékművet Weiszberger Kálmán nagykanizsai kőfaragómester készítette.

Október 6-án az Aradi Vértanúk emlékét ünnepeltük meg. December 6-án a kormányzó úr Ó főméltósága nevenapján az előadás szünetelt. A névnap ünnepélyes misén megjelent a tanári kar küldöttsége és a róm. kath. ifjúság hitoktatójuk Gazdag Ferenc püspöki megbízott vezetésével. December 17-én az izr. vallású ifjúság megünnepelte a Chanukát vallásos érzelmű költemények elszavalásával, alkalmi beszédekkel és énekek előadásával. Az ünnepélyt Dr. Winkler Ernő főrabbi, az Onképzőkör vezetőjével, Dr. Szabó Lajossal együtt rendezte. A diszterem minden helyét lelkes közönség foglalta el.

Petőfi Sándor születésének százéves évfordulóját az intézet ifjúsága méltó módon ülte meg. Már a karácsonyi szünetet megelőző héten Dr. Szabó Lajos, az Onképzőkör vezetője, a rendes tanítási órákon Petőfi életének és műveinek tananyagyszerű ismertetésével készítette elő a nevezetes évfordulót. Január 21-én pedig megtartottuk a tulajdonképeni ünnepélyt, amelyet Dr. Szabó Lajos az „Onképzőkör“ vezetője rendezett. Az ünnepély műsora a következő volt: 1. Hymnus. 2. Ünnepi beszéd. 3. Petőfi szobornál. 4. Kehler: Alföldi utóhangok. 5. Petőfi költészete. Petőfi: A hazáról. b) Petőfi: Magyarok Istene. c) Petőfi: Egy gondolat bánt engemet. d) Petőfi: Szülőföldemen. e) Petőfi dalai. f) Petőfi: Szeptember végén. g) Petőfi a Hortobágyon. 6. Hiszek egy Istenben. Az énekszámokat az állami polgári iskola énekkara, egyesülve saját énekkarunkkal, Ketting Ferenc tanár vezényletével adta elő.

A szabadság ünnepét március 15-én tartottuk meg nagyobb keretben, a Kaszinó disztermében nagy közönség jelenlétében. Az Onképzőkör vezetője Dr. Szabó Lajos az igazgató támogatásával rendezte a megható ünnepet, amelynek műsora a következő volt: 1. Hymnus. Énekelte a vegyeskar. 2. Ünnepi beszéd, mondta Neufeld Simon tanár. 3. Petőfi: Élet vagy halál, szavalta Wajland István. 4. Petőfi ébresztő, Jókaitól, szavalta Bory Ferenc. 5. Brahms: Magyar táncok. Négykezes zongorán játszotta Székely Livia és Neufeld Edith. 6. Végvári: Csak gyülni tudlak, szavalta Antal Jucy. 7. Petőfi: Talpra magyar, énekelte a vegyeskar. 8. Kuruc dalok, előadta a leányénekkar. 9. Rákóczy Ferenc Rodostóban, szavalta Fürst László, zongorán kísérte Kéri Lujza, cimbalmon Dukász Olga. 10. Szózat, énekelte a vegyeskar.

A műsor javarésztét a miniszteri rendelet értelmében Petőfi Sándor emlékének szenteltük.

Az ünnepélynek mély hatása volt. A megélhetés öklözései közt elhomályosodó erkölcsi és hazafias érzelmeket az ifjúság éleszti fel a földi salakból és megmutatja a közönségnek, hogy igazi halhatatlanságban csak az a nemtörpész, amely ugyan a magyar nép vágyakozását és érzését melázásában versbe öntötte, de kővárakat is épített a lángoló hazafiságnak és szabadságnak, amelyeket sem az idő foga, sem az elvesztett háború, többé le nem rombolhat.

Ellenőrző és tanulmányi értekezletek. A Rendtartásban előírt rendes havi értekezleteket pontosan megtartottuk és azokon nemcsak folyó ügyeket tárgyaltunk, hanem módszertani kérdéseket is. Megbeszélés tárgyát képezték az olyan intézkedéseknek végrehajtása is, amelyek alkalmasak arra, hogy az ifjúság fegyelmi és erkölcsi nivóját emeljék. A rendes értekezleteken kívül szükség szerint rendkívüli értekezletre is összehívtuk a tanári kart. Január 19-én foglalkozott a tanári kar a nm. VKM. ur 7282. sz. rendeletével, mely arról kér véleményt a tanártestülettől, hogy az 1920-ban életbeléptetett

tanításterv fokozta vagy csökkentette a tanulók elfoglaltságát. A tanári kar és az igazgató megállapították, hogy az új tanításterv a tanulók elfoglaltságát fokozta.

A tanulmányi állapot. Iskolánk annak a sajátos feladatának, hogy kereskedelmi szakképzettséget kívánó közgazdasági pályára képesítsen, csak annyiban felelhetett meg igazán, amennyiben azt a testi esztétikai és vallás-erkölcsi nevelés megengedte. A közműveltségi szakokat kiegészítő szépirodalmi és hazafias ünnepélyek rendezése, valamint az önképzőköri üléseknek gyakori megtartása, továbbá a vallás bűzgő gyakorlása minden felekezeten sok időt vont el a tanulói fűságot otthoni munkásságotól. Ehhez járult a sport túltengése, ami ina társadalmi irány, úgy hogy igazán a tanítás anyagát javarészen még az iskolaidőben kellett megértetni és elsajátíttatni azért, hogy otthon a tanulókra mennél kisebb elfoglaltság essék. E jelenségnél fogva ma már az iskola alig számíthat a tanulói fűságot önszorgalmára, mivel az iskolában elvégzendő teendők teljesen lekötik idejét és szellemi fogékonyságát. Ha azonban a követelmények sokfélesége az otthon kifejtendő szorgalomtól elvonja a tanulót, kell, hogy minden tanári kar kellő koncentrációval és fokozottabb munkával pótolja azt, amit a növendék tenni elmulaszt.

Óramulasztások. Az óramulasztások és késések ellenőrzésére egész éven át nagy gondot fordítottunk. Az iskolában való pontos megjelenést semmi sem mozdítja elő jobban, mint a tanári kar példaadása és tekintetben a növendékek tanáraik bűzgőságotól sokat tanulhattak. A mulasztásoknak rászédéssel való igazolását teljesen kiküszöböltük. Járványos betegség miatt mulasztás nem fordult elő. A tanári karból Marosi Géza tanár családi ügyeinek elintézése végett mindjárt szeptember hóban 2 heti szabadságot vett igénybe. Bencze László megbízott tanár február havában szakvizsgálatának kiegészítése céljából 2 heti szabadságot kapott. Tárgyait ebben az időben Bencze Miksa okl. mérnök látta el.

Egészségi állapot. Tanáraink és tanulóink egészségi állapota az iskolai évben kielégítő volt. Járványos megbetegedések a szorgalmi időben elő nem fordultak. Egy erőteljes tanulónkat, Jáklly Jenőt, a IV. évfolyam tanulóját, a szülei háznál, április 7-én, tüdőgyulladás ragadta el. Őszintén sajnáljuk korai elhunytát. Nagy reményekre jogosító életpályája korán ért véget. Kitartó szorgalmát és a sportban való kiválóságát tanárok és osztálytársai egyformán becsülték. Szülőföldén, Balatonszentgyörgyön, nyugossza örök álmát.

Fegyelmi állapot. Az iskola fegyelme függő viszonyban van a közállapotokkal. Közviszonyaink konszolidációjával az iskolai fegyelem is megszilárdult. A hatóságok tekintélyének és a törvénytisztelet helyreállításával az iskolai fegyelem is javult.

A közéletben még található sántító erkölcsiség természetesen néha megingatja az ifűságot is erkölcsi meggyőződésében, — és a gazdasági élet folyamatában feltűnő garázdálkodások sem befolyásolják kedvezően az ifűságot lelkiületét; de mi mindig rámutattunk a vezető erkölcsi eszmék építő hatására és ellensúlyoztuk a kedvezőtlen befolyást. Erkölcsi érzék hiányában előforduló vétséggel nem is kellett foglalkoznunk, legfőljebb csak pajkosságból és a kötelesség hiányos teljesítéséből eredő vétségekkel, de erélyesebb rendszabályokhoz nem nyultunk.

Könyvek és fűzetek. A könyvek és papírúruk rendkívül nagy drágasága azok beszerzésénél óvatosságra intette a tanári kart. Az írásbeli munkálatok kiállításában nem engedtünk meg ugyan semmiféle pongyolaságot, azonban a legszükségesebb beszerzésekre szorítkoztunk. Tudva azt, hogy minden tanuló kizaklatja szülőitől a tanszerekre szükséges pénzt, a szegénysorsuak segítésére siettünk. A Segítőegyesület könyvtárából 700 kötet könyvet adtunk

kölcsön, füzetek és írószerek beszerzésére pedig 6000 K-án felüli pénzsegélyeket osztottunk ki. Nemcsak a hálóköntösben megjelenő szegénységet igyekeztünk enyhíteni, hanem azt is, amelyet szalonruha takar. Adományainkról külön kimutatásban számolunk be.

Tandij. Az intézetet fenntartó izr. hitközség tekintettel az általános drágaságra a tandíjat évi 4000 koronában állapította meg. A felvételi díj 50.—K, nyugdíjilleték 12 K, könyvtárdíj 20 K, Segítőegyesületi tagsági díj 25 K, tanárok háza 5 K, Értesítőre 200 K. Az iskolai költségvetésben mutatkozó hiány tekintélyes. Kedvezményes tandíjban 18 tanuló részesült.

A személyi és dologi kiadások folytonos emelkedése miatt a megállapított díjknál sem lehet majd megállni. Az intézet felszerelése megújításra és pótlásra szorul, ha az iskolát kellő színvonalon meg akarjuk tartani. A költségvetés újabb követelményeinek csak újabb áldozatokkal lehet eleget tenni és a kalandos magasságu számokkal való operálás ma már minden közintézménynek jellegzetes vonása. A jövő iskolai évben lényeges tandíjemeléssel kell számolnunk.

Felszerelés. Intézetünk dologi kiadásai annyira megsaporodtak, hogy a könyvtárak, folyóiratok, fizikai szertárak, szemléltető képek valamint vegyi szerek beszerzésére nagyobb összeget nem fordíthattunk. A tanári könyvtár vétel útján 2 kötettel szaporodott, Elek Mór tanár pedig 20 értékes könyvet ajándékozott. A Segítőegyesület könyvtárát, valamint az ifjúsági könyvtárt a befolyó díjakból szaporítottuk. A tanári könyvtár 2055, az ifjúsági könyvtár 1488 kötetből áll. Az árúgyűjteményünket Zalán Leó, a furnér és keményfatermelő r. t. vezérigazgatója, nagyon tanulságos fagyűjteménnyel gazdagította, úgy hogy a faiparban szereplő összes faminták árúgyűjteményünkben megvannak. Fizikai szertárunk pótlásra és javításra szorul. A tantermek padjait meg kellene újítani. A tanári könyvtár állományát a háborús évek irodalmával kellene kiegészíteni. Tankönyvekkel és kötelező olvasmányokkal azonban könyvtáraink kellően el vannak látva. Gazdasági helyzetünk arányaihoz mérten kulturánkon csak szerény eszközökkel dolgozhatunk, amíg azt a magas költségvetést, amely országunkat borítja, barátságos napsugár el nem osztlatja.

Hospitálások és igazgatói látogatások. A hospitálásokat az igazgató épügy, mint az intézet rendes tanárai az előirt óraszámban végezték. A hospitálásokról hónapról-hónapra tervezetet készítettünk és jóváhagyás végett a kir. főigazgató úrhoz felterjesztettük. Az igazgató az osztálylátogatásai alkalmával szerzett tapasztalatokról a tanulmányi értekezleteken beszámolt.

A tanári kar társadalmi munkássága és mellékfoglalkozása. A tanári kar tagjaiból Balog Dávid tanár a nagykanizsai keresk. kaszinó titkára, Neufeld Simon, tanár, pedig könyvtárosa. Az igazgató egyben a Női ker. Szaktanfolyam igazgatója és tanára. Ugyancsak a Szaktanfolyamon tanítanak Balog Dávid, Domány Ármin, Marosi Géza, Neufeld Simon és Dr. Szabó Lajos tanárok. A kereskedelmi tanonciskola igazgatója Balog Dávid tanár, tanárai Marosi Géza és Neufeld Simon tanárok.

Állatvédelem. Az állatvédelem propagandája érdekében kiadott 96200/917. sz. min. rendeletet csak az ipari állattan keretében hajthattuk végre. De ennek kellő fogamatja nem lehet, mivel nem szentelhetünk ez ügynek kellő számú órát. Célja az állatvédelemnek az volna, hogy ne csak a műveltebb ember kimélje az állatvilágot, hanem módjában legyen az állatkinzást megakadályozni és ellensúlyozni. Hogy milyen felhőborító és boszontó módon bánnak a háziállatokkal és madarakkal, különösen a kutyákkal, azt észlelni, sajnos, az ifjúságnak elég alkalma van. E tekintetben a közigazgatásnak kellene jó példával előljárni.

Szünetnapok. Szünetek csak az előirt ünnepnapokon és a nm. VKM. úrtól rendeletileg engedélyezett napokon tartattak. Hosszab szünet volt a 7723. számú főigazgatói leirat értelmében december 23-tól január 8-ig bezárólag.

Hivatalos látogatás. F. évi május 28. és 29-én Kirchner Béla, m. kir. udvari tanácsos, kir. főigazgató, meglátogatta iskolánkat és a vele kapcsolatos Női Kereskedelmi Szaktanfolyamot. Minden évfolyamon végighallgatta az előadásokat, megvizsgálta az intézet ügykezelését és az ezt követő tanulmányi értekezleten előadta észrevételeit és megfigyeléseit. O méltósága az intézet állapotát megfelelőnek találta és annak gyakorlati irányát elismeréssel kiemelte.

Iskolatársak találkozása. Május 20-án, pünkösöd vasárnapján, egy korábbi fogadalomhoz hiven, volt tanítványaink jelentek meg intézetünkben, hogy régi emlékeket és barátságot felújítva, tiszteletüknek és ragaszkodásuknak adjanak kifejezést az intézet tanári kara iránt. Kegyeletes beszédekben emlékeztek meg az itthon és a harctéren elhunyt társaikról és számottevő alapítványokkal és adományokkal támogatták jóléti intézményeinket és szükkölködő tanítványainkat. A gyűjtés eredménye 607.000 K volt.

Az 1903. évben érettségizett tanulók közül a találkozáson jelen voltak: Altmann Aladár, Balázs Ernő, Brück Henrik, Deutsch Mór, Haas Rezső, Hajdu Zsigmond, Kálmán Oszkár, Kondor Hugó, Kengyel István, Kovács Antal, Laufer Sándor, Miklós Gyula, Rotter Andor, Szurovy István, Vidor Arnold, Vermes Géza.

Iskolai jóléti intézmények támogatására 102.000 K-t ajánlottak fel. Külön is adakozott Hajdu Zsigmond (20.000 K), Frank Gyula, Buzsák (20.000 K) és a Bayer család (15.000 K).

Az 1908. iskolai évfolyamból jelen volt: Hódos János, Jellinek Miklós, Kerekes József, Kisfaludi Rezső, Neufeld Lipót, Ország József, Rosenberg Elek, Szántó Vilmos, Szegő Jenő, Zalán Leó.

A megjelentek 340.000 K-s alapítványt létesítettek. Kisfaludi Rezső 10.000 K-t adott a Segítő-Egyesületnek.

Az 1913. iskolai évfolyamból megjelentek: Blum József, Brandl Gyula, Buksz István, Grünhut Andor, Halász Andor, Hirschler Imre, Kaufmann Hugó, Nádas Géza, Rajki István, Szász Manó, Schott Odön, Szilárd Miklós, Vida Lajos, Villányi Antal, Weisz Jenő. A megjelentek 100.000 K-t adományoztak az iskolai jóléti intézményeknek. Sokan elhozták magukkal élettársukat is.

Az intézet igazgatósága hálás köszönetet mond a nemesszívü adakozóknak és mindazon kanizsai hiveknek, akik a létesítendő találkozó létrejöttén fáradoztak.

Magánvizsgálatok június hóban. Magánvizsgálatra engedélyt nyertek: Bernát Lajos és Obersohn Andor az I. évfolyam, Dominek József a II. évfolyam, Zerkowitz György a III. évfolyam és Vágó István a IV. évfolyam tárgyaiból.

Kivánalmak. Intézetünk dologi kiadásait csak az iskolafenntartó izraelita hitközség fedezi. Az iskola fenntartásának költségei azonban oly nagyok, hogy a szertárak és könyvtárak szaporítására jelentékenyebb összeget nem fordíthatunk. A gépirás tanítására csak 6 írógép áll rendelkezésünkre, a 7-ik gépet az igazgatói iroda használja. A laboratóriumot vegyi szerekkel, a tanári könyvtárt a háborus irodalom műveivel és egyéb tudományos munkákkal kellene kibővíteni. Folyóiratokból a Hivatalos Közlöny, a Pesti Tőzsde és a Nyelvőr jár. A testgyakorlást tornaterem híján csak mint az állami polgári és elemi fiúiskola vendégei végezhetünk. Egy tanári állás betöltetlen, a mennyiségtan-természettani tárgyakat megbízott tanár látja el.

Jótekonyság. Intézetünk növendékei, visszaemlékezve a szakiskolára, amelyben elméleti kiképzésüket nyerték, nemcsak a találkozások alkalmával adakoztak jóléti intézményeinkre, hanem minden alkalmat felhasználnak arra, hogy ragaszkodásuknak tanujelét adják. Kisfaludi Aladár úr, a Kisfaludi és Krausz cég beltagja, az idén is, miként tavaly, gyűjtést rendezett, amelynek eredményét 32.500 K-t az érettségi vizsgálatra készülők, szerénymódu tanulók segélyezésére kívánta fordíttatni. Kaufmann Jenő, az Ujlaki Hirschler cég cégvezetője 100.000 K-ás alapítványt létesített volt tanárai nevére. A IV. évfolyam tanulói osztályfőnökük, Balog Dávid nevét viselő 14.000 K-ás alapítványt adtak át a Segítő-Egyesületnek.

Havas Jenő, zentai születésű, banktisztviselő Bécsben, jótékony célra 10.000 K-t adományozott. 22 intézeti tanuló a Segítő-Egyesület javára 26.700 K-t gyűjtött. Az adományok elosztásáról külön kimutatásban számolunk be.

Tornaverseny. Intézetünk Sportköre, május 30-án, a Zrinyi Torna Egylet telepén, tornaversenyt rendezett, Niessner Viktor, a testgyakorlás és tornanevelés tanárának vezetésével. A bemutatott szer- és szabadgyakorlatok meggyőzték a nagyszámban megjelent közönséget arról, hogy ifjúságunk testi nevelésére is nagy gondot fordítunk és hogy a testnevelés szakavatott tanerőre van bízva. A tornaversenyen a női keresk. Szaktanfolyam is részt vett.

Érettségi vizsgálatok. Az érettségi vizsgálatok írásbeli részét június 4-5-6-7-8. napjain, a szóbeli részét június 18. és 19. napjain tartottuk meg. Érettségi vizsgálatra jelentkezett 28 rendes és 1 magántanuló. Miniszteri biztosi minőségben Dr. Taisz Károly soproni kereskedelmi és iparkamarai titkár vezette az érettségi vizsgálatokat. A vizsgálat eredménye a következő volt: Jelesen felelt meg — tanuló, jól felelt meg 5 tanuló, megfelelt 23 tanuló. Szeptember hóban teendő javítóvizsgálatra jelentkezhetik 1 tanuló, tavalyról maradt 1 jelölt, aki a javító vizsgálaton megfelelt.

Az iskolai év befejezése. Az iskolai évet a rendtartás értelmében június 29-én fejeztük be; az évváró értekezletet június 26-án tartottuk meg.

A Felső Kereskedelmi Iskola két tagozata.

A nm. VKM. a négyévfolyamu felső kereskedelmi iskolát az 1920. évi augusztus 19-én kelt 72000. VI. B. sz. rendelettel két tagozatra osztotta. A 100750. 1921. VI. B. sz. rendelettel pedig elrendelte, hogy a II. évfolyamot sikerrel végzett tanulók ezentul az osztálybizonyítvány helyett az alsó tagozat elvégzését igazoló bizonyítványt nyernek.

Ilyen bizonyítvány kiadandó azoknak is, akik valamely javítóvizsgálat sikere után a III. évfolyamba közvetlenül fel nem léphetnek. Ugyancsak hasonló bizonyítványt nyernek azok, akik osztályismétlésre utasítatván az osztályt sikerrel ismételték.

Ez a rendelet eredményében nagyon üdvös hatással van a felsőbb évfolyamok tanulóinak kiválasztására. Egyrészt megszabadítja a felsőbb évfolyamokat a tehetségtelen tanulóktól, másrészt a II. évfolyamot végzett tanulóknak olyan bizonyítványt ad, amely befejezett tanulmányokról szól és lehetővé teszi, hogy mint segédmunkás szolgálja a kereskedelmet vagy gyáripárt. Erkölcsei tekintetben buzdítólag hat arra a tanulóra is, aki a felső kereskedelmi iskola összes évfolyamát be nem fejezhette, mivel ez a bizonyítvány nem vágja útját további boldogulásának, hanem ellenkezőleg módot nyújt arra, hogy kisebb minősítéssel is érvényesülhessen a gyakorlati életben.

Megszüntette azonban a nm. VKM. úr az 1921. évben 117102 1921. VI. ; B. sz. a. kiadott rendeletet, amely a tanulók szelektálására vonatkozó ama intézkedését foglalja magában, hogy az az első évfolyamu tanuló, aki az első félév végén három, vagy háromnál több tárgyból kap elégtelen osztályzatot, az iskolából kilépettnek tekintendő. Ezt az új rendeletet a szülői körök nagy megnyugvással fogadták.

A tanári kar.

A)

Dr. Villányi Henrik, igazgató, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár, városi képviselő, a Kereskedelmi Szakiskolai tanárok országos egyesületének választmányi tagja, a segítőegyesület könyvtárának kezelője. Működésének évei 39, ez intézetnél 32.

Balog Dávid, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár, volt főhadnagy. A vegytan áruismereti, földrajzi szertár, valamint a tanári könyvtár őre. Működik ez intézetnél 19 év óta.

Domány Ármin, középiskolákra képesített rendes tanár. Az ifjusági könyvtár őre. Működésének évei 26, ez intézetnél 22.

Marosi Géza, felső kereskedelmi iskolákra képesített rendes tanár. Működik ez intézetnél 1 év óta.

Neufeld Simon, középiskolákra képesített rendes tanár, a Segítő-Egyesület pénztárosa, a tanári értekezletek jegyzője. Működésének évei ez intézetnél 3 év.

Dr. Szabó Lajos, kaposvári állami főgimnáziumi rendes tanár. Beszelve intézetünkhöz 1922. június 20-tól kezdve. Az Onképző-Kör vezetője.

B)

Bencze László, képes. szaktanár megbizott tanár. Működik ez intézetnél 1 év óta.

Epstein Vilmos, a Hoffmann és Frank-cég irodafőnöke. Működik ez intézetnél 3 év óta. Tanított 1923. március 1-ig, azután Péterffy Mária.

Krámer Lajos, megbizott tanár, polgári iskolákra képesített elemi iskolai tanító. Okl. gyorsíró. Működik ez intézetnél 7 év óta.

Niessner Viktor, megbizott tornatanár, a katonai főreáliskolában a testnevelés volt tanára, a nagykanizsai Tornaegylet vezetője. Működésének évei ez intézetnél 2.

Dr. Ney Hugó, orvos, a Betegsegélyző pénztár rendelő orvosa, az egészségtan előadója. Működik 2 év óta.

Dr. Rosenberg Mór, köz- és váltóügyvéd. Megbizott tanár. Működik ez intézetnél 30 év óta.

C) Hitoktatók:

Ardai Simon, az izraelita tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 2 év óta.

Gazdag Ferenc, világi pap, püspöki megbizott. A ró.n. kath. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 1 év óta.

Horváth Olivér, ág. ev. lelkész, az ág. ev. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 3 év óta.

Kádár Lajos, ev. ref. lelkész, a ref. tanulók hitoktatója. Működik ez intézetnél 14 év óta.

Dr. Winkler Ernő, főrabbi, hitoktató. Működik ez intézetnél 2 év óta.

* * *

Házmaster és hivatalszolga: Francsics Zsigmond. Működik ez intézetnél 25 év óta.

A TANTÁRGYAK FELOSZTÁSA A TANÁROK KÖZT
az 1923–23. iskolai évben.

TANÁR	TÁRGY	Évfolyam				Összesen	
		I.	II.	III.	IV.		
BALOG DÁVID	Földrajz	2	2	2	2	8	19
	Aruismeret	2	2	2	2	8	
	Szépíráás	2	—	—	—	2	
	Lab. gyakorlatok	1	—	—	—	1	
DOMÁNY ÁRMIN	Német	4*	4	—	3	11	18
	Ker. levelezés	—	2	2	—	4	
	Magy. ny. és irod.	3	—	—	—	3	
MAROSI GÉZA	Számítan	3	3	2	3	11	23
	Könyvvitel	2	3	3	4	12	
NEUFELD SIMON	Német	4*	4	3	3	14	18
Francia	—	—	4	—	4		
Dr. SZABÓ LAJOS	Magyar	—	3	3	3	9	17
Történelem	2	2	2	2	8		
Dr. VILLÁNYI HENRIK	Francia	—	—	—	4	4	6
Levelezés	2	—	—	—	2		
ARDAI SIMON	Hittan izr.	2	2	2	—	6	6
BENCZE LÁSZLÓ	Mennyiségtan	2	2	2	2	8	12
	Fizika	2	2	—	—	4	
EPSTEIN VILMOS és PÉTERFFY M.	Gépirás	3	2	—	—	5	5
GAZDAG FERENC	Hittan róm. kath.	2	2	2	2	8	8
HORVÁTH OLIVÉR	Hittan ev.	—	—	—	—	—	2
KÁDÁR LAJOS	Hittan ref.	—	—	—	—	—	2
KRÁMER LAJOS	Gyorsírás	3	2	—	—	5	5
Dr. NEY HUGÓ	Egészségtan*	1	1	1	1	4	4
NIESSNER VIKTOR	Testgyakorlás	2	2	2	2	8	8
Dr. ROSENBERG MÓR	Jogi ismeretek	—	—	2	2	4	8
	Közü. ismeretek	—	—	2	2	4	
Dr. WINKLER ERNŐ	Hittan izr.	—	—	—	2	2	2
Összesen		36	33	33	33	135	135

* A csoport.

* B "

* Egyszer havonként torna helyett.

A „Deák Ferenc“ Önképzőkör működése. A Deák Ferenc Önképzőkör Dr. Szabó Lajos tanár vezetésével eredményes működést fejtett ki, különösen a hazafias ünnepélyek rendezésében. A tanulók előadóképességét a többször rendezett szavalóversenyeken fokozta; nagy költőink emlékét emlékbeszédekkel és irodalmi dolgozatokkal ébrentartotta és a tanulók fogalmazási képességét kitűzött pályamunkákkal és szakszerű bírálatokkal előmozdította. A tanulóifjuság a kör működése iránt lelkes érdeklődést tanusított. „A magyar kereskedelem a mohácsi vészről napjainkig“ című pályamunkát 500 K-val jutalmazta. Ezt a pályadíjat Brandl József a III. évfolyam tanulója nyerte el. A tárgysorozatot az Önképzőkör nyolc ülésben tárgyalta.

**A Nagykanizsai Négyévfolyamu Felső Kereskedelmi Iskola
tárgyai és azok óraszámja.**

Sorsz.	T a n t á r g y	A heti órák száma				
		I.	II.	III.	IV.	Össze- sen
		é v f o l y a m				
1	Hit- és erkölcstan	2	2	2	2	8
2	Magyar fogalmazás és irodalom	3	3	3	3	12
3	Történelem	2	2	2	2	8
4	Jogi ismeretek	—	—	2	2	4
5	Közgazdasági ismeretek	—	—	2	2	4
6	Földrajz	2	2	2	2	8
7	Áruismeret	2	2	2	2	8
8	Természettan	2	2	—	—	4
9	Mennyiségtan és politikai számtan	2	2	2	2	8
10	Kereskedelmi számtan	3	3	2	3	11
11	Könyvvitel	2	3	3	—	8
12	Magyar levelezés és a keresk. ismertetése	2	2	2	—	6
13	Gyakorló-iroda	—	—	—	4	4
14	Német nyelv és levelezés	4	4	3	3	14
15	Francia nyelv és levelezés	—	—	4	4	8
16	Gyorsírás	3	2	—	—	5
17	Cépirás	2	2	—	—	4
18	Testnevelés (testgyakorlás és egészségtan)	2	2	2	2	8
Összesen:		33	33	33	33	132

Hetenként egy munkadélután.

**A Nagykanizsai Négyévfolyamu Fiu Felső Kereskedelmi Iskola
tanulóinak névsora az 1922—23-ik iskolai évben.**

Első évfolyam.

Osztályfőnök : D o m á n y Á r m i n .

1. Beke Ferenc, Nagykanizsa 2. Benkő Lajos, Nagyatád Somogy-megye.
3. Bertalan László, Palin Zalamegye. 4. Blankenberg Vilmos, Nagykanizsa.
5. Bory Ferenc, Nagykanizsa. 6. Bőhm Dezső, Marczali Somogy-megye. 7. Csarankó Jenő, Nagykanizsa. 8. Fleiner Andor, Boglár. 9. Grünfeld György, Nagykanizsa. 10. Grabant István, Nagykanizsa. 11. Hári József, Nagykanizsa. 12. Horváth Károly, Nagykanizsa. 13. Kudich Béla, Nagykanizsa. 14. Klespitz Emil, Gosztola. 15. Kozák Béla, Nagykanizsa. 16. Kovács Menyhért, Boeska. 17. Lampert Imre, Nagykanizsa. 18. Mandler László, Nagykanizsa. 19. Milhófer Zoltán, Nagykanizsa. 20. Nagy József, Nagykanizsa. 21. Patti József, Nagykanizsa. 22. Petrekovics István, Somogyszentmiklós. 23. Petermann József, Nagykanizsa. 24. Pichler Andor, Barcs Somogy-megye. 25. Radó György, Kotor. 26. Rainiss Ferenc, Nagykanizsa. 27. Ritscher Ferenc, Nagykanizsa. 28. Rusorán Sándor,

Nagykanizsa. 29. Scheiber Jenő, Nagykanizsa. 30. Sió József, Nagykanizsa. 31. Steiner Sándor, Szentgotthárd. 32. Stössel János, Nagykanizsa. 33. Sveitzer Jenő, Nagyrécsé. 34. Sveitzer Károly, Nagyrécsé. 35. Varga József, Nagykanizsa. 36. Vekedl Ferenc, Murakeresztur. 37. Vértes Béla, Nagykanizsa. 38. Wilde Endre, Nagykanizsa. 39. Wolf László, Nagykanizsa.

II. évfolyam.

Osztályfőnök: Dr. Szabó Lajos.

1. Bencze László, Nagykanizsa. 2. Berger Sándor, Nemesvid Somogy-megye. 3. Bernáth József, Nagykanizsa. 4. Deli László, Egerarcsa Zala-megye. 5. Günser Jenő, Nagykanizsa. 6. Henel Lajos, Nagykanizsa. 7. Henne Gusztáv, Nagykanizsa. 8. Hilmayer Miklós, Zalalövő. 9. Hirsch László, Nagykanizsa. 10. Holczer Imre, Nagykanizsa. 11. Horváth József, Nagykanizsa. 12. Horváth Károly, Nagykanizsa. 13. Horváth Lajos, Nagykanizsa. 14. Jákly József, Balatonszentgyörgy Zala-megye. 15. Kollarits János, Fityeháza. 16. Kozák Géza, Nagykanizsa. 17. Lichtenstein Kálmán, Nagykanizsa. 18. Liditt Imre, Nagykanizsa. 19. Lopusánszky Géza, Nagykanizsa. 20. Mihácsi Kálmán, Nagykanizsa. 21. Münz György, Wien. 22. Papp József, Nagykanizsa. 23. Páli Lajos, Balatonberény Somogy-megye. 24. Pecina Kálmán, Nagykanizsa. 25. Pilczer József, Nagykanizsa. 26. Politzer Géza, Alsólendva. 27. Simon Imre, Keszthely Zala-megye. 28. Timár László, Baja Bács-Bodrog-megye. 29. Wajland István, Nagykanizsa. 30. Weisz Andor, Nagykanizsa. 31. Weisz Ákos, Nagykanizsa. 32. Wernigg József, Nagykanizsa. 33. Vucsák György, Nagykanizsa.

III. évfolyam.

Osztályfőnök: Neufeld Simon.

1. Antal György, Nagykanizsa. 2. Barta György, Nagykanizsa. 3. Boda Károly, Nagykanizsa. 4. Bódi József, Balatonszentgyörgy. 5. Brandl József, Nagykanizsa. 6. Dávidovics László, Nagykanizsa. 7. Dénes Jenő, Nagykanizsa. 8. Fürst László, Balatonkeresztur. 9. Garzó Pál, Nagykanizsa. 10. Gellért László, Nagykanizsa. 11. Hirschl Jenő, Nagykanizsa. 12. Hrazdina István, Nagykanizsa Barakk. 13. Kopár József, Nagykanizsa. 14. Lichtenstein Lajos, Nagykanizsa. 15. Römer Salamon, Zircz. 16. Simon József, Balatonszentgyörgy. 17. Soós Béla, Nagykanizsa. 18. Takács Ferenc, Murakeresztur. 19. Tál Antal, Nagykanizsa. 20. Ujj Ferenc, Nagykanizsa. 21. Ujj József, Nagykanizsa. 22. Zagajsky Iván, Nagykanizsa.

IV. évfolyam.

Osztályfőnök: Balog Dávid.

1. Barta István, Nagykanizsa. 2. Biba Sándor, Nagykanizsa. 3. Biró Pál, Nagykanizsa. 4. Bunczom József, Nagykanizsa. 5. Dolmányos József, Nagykanizsa. 6. Fischer Imre, Barcs. 7. Hamburger Győző, Nagyatád. 8. Fülöp Ágoston, Babócsa. 9. Hári István, Nagykanizsa. 10. Hermann József, Nagykanizsa. 11. Horváth György, Komáromváros. 12. Hrazdina Pál, Nagykanizsa Barakk. *13. Jákly Jenő, Balatonszentgyörgy. 14. Kárner Frigyes, Nagykanizsa. 15. Kelemen László, Ságod-puszta. 16. Kiss János, Balatonszentgyörgy. 17. Kohn Imre, Somogyszil. 18. Kohn László, Szomajom. 19. Krausz Endre, Babócsa. 20. Müller Emil, Mohács. 21. Pauk Miklós, Nagykanizsa. 22. Pilczer Sándor, Nagykanizsa. 23. Pollák István, Nagykanizsa. 24. Sörlei Jenő, Nagykanizsa. 25. Schwarz Ernő, Babócsa. 26. Tóth Ferenc, Nagykanizsa. 27. Vancsura Imre, 28. Weisz Elemér, Nagykanizsa.

* Elhunyt.

AZ 1922—23. ISKOLAI ÉV STATISZTIKAI KIMUTATÁSA.

A kimutatás tárgya	Csoport	I.	II.	III.	IV.	Összesen
		évfolyam				
Iskolai látogatás	Beiratott	39	33	22	28	122
	Kimaradt	—	—	—	1	1
	Létszám a tanév végén	39	33	22	27	121
Életkor	Az év végén maradt tanulók közül 1922. szeptember végén volt :					
	13 éves	—	—	—	—	—
	14 „	16	—	—	—	16
	15 „	17	7	—	—	24
	16 „	2	17	4	1	24
	17 „	4	4	10	8	26
	18 „	—	4	5	8	17
	19 „	—	1	3	6	10
	20 „	—	—	—	2	2
	21 „	—	—	—	1	1
22 „	—	—	—	1	1	
Vallás	Izraelita	12	15	9	13	49
	Római katolikus	26	16	13	13	68
	Ag. evangélikus	—	2	—	1	3
	Ag. református	1	—	—	—	1
Anyanyelve	Magyar	39	33	22	27	121
	Német	—	—	—	—	—
	Horvát	—	—	—	—	—
	Tót	—	—	—	—	—
Nyelvismeret	Magyar	39	33	22	27	121
	Magyar-német	2	5	1	2	10
	Magyar-horvát	—	2	3	3	8
	Magyar-német-horvát	1	—	—	—	1
A felvétel alapján	Ismétlő saját intézetbeli	1	—	3	—	4
	„ idegen	—	—	—	—	—
	Polgári iskola IV. osztály	23	—	—	—	23
	Gimnázium IV. „	14	—	—	—	14
	Reáliskola IV. „	1	—	—	—	1
	Felső keresk. iskola I. évfolyam	—	33	—	—	33
„ „ „ II. „	—	—	19	—	19	
„ „ „ III. „	—	—	—	27	27	
A szülő vagy gyám lakóhelye	Nagykanizsai	26	24	16	16	82
	Más zalamegyei	6	3	1	2	12
	Somogy megyei	5	4	3	8	20
	Baranyamegyei	—	1	—	1	2
	Vas megyei	1	—	—	—	1
	Veszprém megyei	—	—	1	—	1
	Tolnamegyei	—	—	—	—	—
	Sopron megyei	—	—	—	—	—
	Pest-Pilis-Solt-Kiskun megyei	—	—	1	—	1
Horvátországi	1	1	—	—	2	
A szülő vagy gyám polgári foglalkozása	Nagybirtokos-bérlő	—	1	—	—	1
	Kisbirtokos	2	2	2	3	9
	Iparos	8	3	4	9	24
	Nagykereskedő	2	2	—	—	4
	Kiskereskedő	5	4	4	3	16
	Köztisztviselő	15	10	7	7	39
	Katonaaltiszt	—	1	—	—	1
	Orvos. ügyvéd	—	1	—	1	2
	Tanár, tanító	—	1	—	—	1
	Magántisztviselő	1	1	4	1	7
	Hivatalszolga	—	—	—	—	—
	Magánzó	3	4	1	1	9
	Munkás	1	1	—	—	2
Nyugdíjas	2	2	—	2	6	
Tandíjfizetés	Egész tandíjat fizet	37	27	17	22	103
	Fél „ „	2	5	3	4	14
	Negyed „ „	—	—	—	—	—
	Teljes tandíjmentes	—	1	2	1	4

A Segítőegyesület működése. Az intézet igazgatója, mint a Segítőegyesület elnöke a közgyűlést 1922. december 6-án a következő jelentéssel nyitotta meg:

Tisztelt Közgyűlés! Egyesületünk alapítási éve visszanyúl az 1897. év június 30. napjára, az ideai közgyűlés tehát tulajdonképen jubiláris közgyűlés. 25 éve annak, hogy hivatali elődöm 1897. június 30-án ezt az adatot jegyezte fel a Segítőegyesület pénztárkönyvének első lapjára: 1897. június 30-án gyűjtés a tanulók közt 1303 K. Ilyen szerény összeggel kezdte meg hivatali elődöm egyesületünket megalapozni. Ha összehasonlítjuk ezt a szerény kezdetet egyesületünk mai vagyoni állapotával, akkor számszerint ugyanis azt találjuk, hogy egyesületünk tiszta vagyona f. évi június 17-én 47725 K volt, pénztári egyenlegünk a mai napon 66852 K. Ha azonban vagyonunk belső értékét vizsgáljuk, sajnálattal arra a meggyőződésre jutunk, hogy a 66852 K belső értékben a kezdő 1303 K-nak jóval alatta marad. T. Közgyűlés! Nem a vezetőségen múltott, hogy ez az állapot bekövetkezett. Mindnyájan tudjuk, hogy a háború és annak kapcsán a gazdasági leromlás és valutánk elértékellenedése idézték elő ezt a válságos helyzetet. És hogy mégis fenn tudjuk tartani egyesületünk nívóját és teljesíteni tudjuk feladatunkat, ezt csak volt növendékeink kegyeletes érzelmeinek és jószívűségének köszönhetjük. Számoosan azok közül, akiket saját körütekintő működésük és tetterejük kedvező vagyoni helyzetbe juttatott, siettek nagylelkű adományokkal részben a folyó kiadásokat, részben a Segítőegyesület alapjait növelni. Hogy a sok adomány közt néhányat felsoroljak, felemlitem, hogy Neufeld Simon tanár nevére a IV. évfolyam tanulói 2500 K-s alapot létesítettek. Szeptember 13-án a 15 évvel ezelőtt végzett tanulóink a Domány-alap javára 6000, a Villányi-alap javára 6000, a Segítőegyesület könyvtárára 6000 K-t adtak. Pártos Jenő nyirbátori takarékpénztári igazgató a Villányi-alapra 5000, Sugár Lajos a Villányi-alap javára 2500 és Kalmár Hugó budapesti igazgató 3000 K-át ugyancsak a Villányi-alap javára adott. De mindezzel a jótékonyosság határa kimerítve nincsen. Zalán Leó a Keményfatermelő és Furnérgyár vezérigazgatója ha nem is a Segítőegyesület pénztárának, de ifjuságunk szegényebb sorsu tagjainak felsegélyezésére ebben az évben is 25000 K-át adományozott és evvel a nagylelkű adományával tehermentesítette pénztárunkat, mert módunkban volt tanulóinkat segélyezni, anélkül, hogy a pénztárt igénybe kellett volna venni. Az idén 122 tanuló befizetéséből 3175 K-t, a múlt évben 1800 K tagsági díjat adhattunk át pénztárunknak. Ebből a két adatból levonhatjuk azt a tanulságot, hogy tagsági díjakból egyesületünket fenntartani nem lehet és ha egyesületünket nagyobb adományokkal nem támogatják, az hivatását nem teljesítheti, ezért kérő szöveget intézem a tanulóifjusághoz, hogy gyűjtés útján nagyobb összeggel támogassák a Segítőegyesületet, ha azt akarják, hogy ifjainkat könyv-, pénz- és írószer-segélyben részesíthessük. Nem hagyhatom megemlítés nélkül, hogy a mezitlábások jótékony akciója a felső keresk. iskolának 9 pár igen jó minőségű cipőt bocsátott rendelkezésére, amit a tanári kar javaslatára már a múlt hóban ki is osztottunk. Csak ilyen nagyvonalú támogatással érünk el eredményt, enyhíthetjük igazán a nyomort és lehetővé tehetjük azt is, hogy intézetünket szegénysorsu tanulók is látogathatják. Nagykanizsa város jószívű lakossága mindeddig avval tünt ki, hogy szegénysorsu tanulóinknak nemcsak pénz- és ruhasegélyt nyújtott, hanem azokat élelmezte is. Ez a nemes hagyomány maradjon fenn továbbra is, mert az osztó igazság és méltányosság azt kívánja, hogy intézetünket ne csak az látogathassa, akinek erre megvannak az anyagi eszközei, hanem az is, aki bár szegény, de felsőbb tanulmányokra rátermett.

Azóta ifjuságunk megértve e felhívás szövegét, gyűjtést indított Nagykanizsa kereskedői közt és otthon a szülőfaluban és 21 gyűjtőívvel 26700 K-t adott át a Segítőegyesület pénztárának. Nem sorolhatjuk fel névszerint jó-

szívü adakozóinkat. A jótékonyságnak vannak közkatonái és vezérei, mi azonban megbecsüljük azokat is, akik csekély összeggel támogatják törekvéseinket és kis adományokkal is könnyitenek a szegénység terhén.

A Segítő-egyesület vagyona 325425 K.

Kivonat a magánvizsgálati szabályzatból.

A vallás- és közokt. miniszternek 1919. év 6500. eln. sz. rendelete.

A felső kereskedelmi iskola I. évfolyamáról teendő magánvizsgálatra engedélyt kaphat oly egyén, aki magánvizsgálati kérvénye benyújtásakor 17. életévét betöltötte, a középiskola vagy a polgári iskola negyedik osztályát, vagy az ipari szakiskolát sikeresen elvégezte és hitesen bizonyítja, hogy közgazdasági pályán működik.

A felső kereskedelmi iskola II., III., illetve IV. évfolyamának tárgyaiból magánvizsgálatra, az utóbbit egyben közvetlenül követő érettségi vizsgálatra engedélyt kaphat olyan egyén, aki a felső kereskedelmi iskola I. II. évfolyamáról akár magán uton, akár mint nyilvános tanuló sikeres vizsgálatot tett, közgazdasági pályán működik és magánvizsgálati kérvénye benyújtásakor 18., 19., illetve 20. életévét betöltötte.

A magánvizsgálati kérvény mellékletei.

3. A felső kereskedelmi iskolai magán-, különbözeti vagy különbözeti érettségi vizsgálat iránti kérvényhez a következő mellékleteket kell csatolni:

- a) a folyamodó születési bizonyítványát;
- b) legutóbbi iskolai bizonyítványát;
- c) ha ez utóbbi külföldi intézetről szól, annak az intézetnek szervezeti szabályzatát, amely a bizonyítványt kiállította;
- d) a folyamodó személyazonosságának és állandó lakhelyének igazolására (arcképes) helyhatósági bizonyítványt, illetve erkölcsi bizonyítványt.

e) a folyamodónak közgazdasági pályán való működéséről szóló hiteles bizonyítványt.

Ha a folyamodó vagyontalansági bizonyítványt is csatol, akkor a folyamodványa és mellékletei bélyegmentesek.

Magánvizsgálati díjak.

5. A magánvizsgálati kérvény benyújtásával egyidőben a következő díjak fizetendők be az intézet pénztárába:

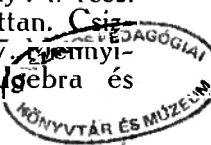
- a) évfolyamonként a szabályszerű felvételi (beíró) díj;
- b) évfolyamonként az intézetben megállapított évi tandíj fele, tandíjmegváltás címén.
- c) évfolyamonként rendeletileg meghatározott magánvizsgálati díj, amely a vizsgáló tanárokat illeti meg.

A díjakat, a felvételi díj kivételével, visszatéríti az intézet pénztára, ha a miniszter a magánvizsgálatot nem engedélyezi vagy nem úgy engedélyezi, amint a jelölt kérte.

Az 1923—24. iskolai évben használandó tankönyvek jegyzéke.

I. évfolyam.

1. Kath. Hittan. Dr. Tóttösy Miklós. 2. Magyar fog. és irodalom. Koltai-Zilahi: Az írásművek elmélete és olvasmányok. 3. Történelem. Kerekes-Komáromi: I. rész. 4. Földrajz. Kirchner Béla és Komáromi Károly: I. rész. 5. Aruismeret. Dr. Szathmáry Károly: Ipari növénytan. 6. Természettan. Csizmadia Pál és Képegy Imre: Természettan az I. évfolyam számára. 7. Gyemnyiségstan és politikai számtan. Szuppán Vilmos és Havas Miksa: Algebra és

geometria a négyévfolyamu felső keresk. iskola I—III. é. sz. 8. Keresk. számtan. Bogyó-Havas-Oravec Károly: Keresk. számtan I. kötet az I. évf. számára. 9. Könyvtel. Könyvteli példatár: Segédkönyv a könyvtel tanításához. Timár Dezső II. kiadás. 10. Magyar levelezés. Dr. Schack-Wirker: IV—V. kiadás. 11. Német nyelv és levelezés. Dr. Schack Béla: Német olvasó I. rész és nyelvtan, Dr. Schack-Wirker: Német kereskedelmi levelező 1923. 12. Gyorsírás. Kozma Bernáth: Keresk. levelező gyorsírás I. rész.

II. évfolyam.

1. Kath. hittan. Dr. Töttösy Miklós: Erkölcstan. II. rész. 2. Magyar fogalmazás és irodalom. Koltai-Zilahy: Poétika és Irodalomismertető, olvasmányokkal II. rész. 3. Történelem. Kerekes-Komáromi: II. rész. 4. Földrajz. Kirchner Béla és Komáromi Károly: II. rész. 5. Áruismeret. Dr. Szathmáry Károly: Ipari állattan II. rész. 6. Természettan. Csizmadia Pál és Képeffy Imre: Természettan a II. évfolyam használatára. 7. Mennyiségtan és politikai számtan. Szuppán Vilmos és Havas Miksa: Algebra és geometria, a négyévfolyamu felső keresk. iskola I—III. évfolyama számára. 8. Keresk. számtan. Bogyó-Havas-Oravec Károly: Keresk. számtan II. kiadás a II. évfolyam számára. 6. Könyvtel. Könyvteli példatár: Timár Dezső. 10. Magyar levelezés. Dr. Schack Béla és Wirker István: II. rész. 11. Német nyelv és levelezés. Dr. Schack Béla: Német olvasó II. rész. Dr. Schack Béla: Német nyelvtan. Dr. Schack Béla: Keresk. levelező. 12. Gyorsírás. Kozma Bernáth: Kereskedelmi gyorsírás II. rész.

III. évfolyam.

1. Kath. Hittan. Dr. Töttösi Miklós: Egyháztörténet III. rész. 2. Magyar fogalmazás és irodalom. Sassi-Nagy Lajos-Mészáros: Irodalomtörténet. 3. Történelem. Kerekes-Komáromi: III. rész. 4. Jogi ismeretek. Dr. Hermann Sándor. 5. Közgazdasági ismeretek. Bárczy-Wildner. 6. Földrajz. Kirchner-Komáromi: III. rész. 7. Áruismeret. Dr. Szathmáry Károly: Szervetlen kémia és technológia. 8. Mennyiségtan és politikai számtan. Szuppán Vilmos és Havas Miksa: Algebra és geometria I—III. évfolyam számára. Bogyó-Havas-Strobl Ernő: Politikai számtan a III. évf. számára. Bogyó-Havas: Hétjegyű logaritmus. Bogyó-Havas: Kamattáblák. 9. Keresk. számtan. Bogyó-Havas-Oravec Károly: Keresk. számtan III. rész. 10. Könyvtel. Timár Dezső: Könyvteli példatár. 11. Magyar levelezés. Dr. Schack Béla és Wirker István: Keresk. levelezés III. rész. 12. Német nyelv és levelezés. Dr. Schack Béla: Német olvasó III. rész. Dr. Schack Béla: Német nyelvtan. Dr. Schack Béla: Kereskedelmi levelező. 13. Francia nyelv és levelező. Latzkó-Honti: Francia nyelvkönyv és kereskedelmi levelező.

IV. évfolyam.

1. Kath. Hittan. Dr. Töttösy Miklós: Kath. Hitvédelem. 2. Magyar fogalmazás és irodalom. Sassi-Nagy Lajos-Mészáros: Irodalomtörténet. 3. Történelem. Kerekes-Komáromi: IV. rész. 4. Jogi ismeretek. Dr. Hermann Sándor. 5. Közgazdasági ismeret. Bárczy-Wildner. 6. Földrajz. Kirchner Béla és Komáromi Károly: IV. rész. 7. Áruismeret. Dr. Szathmáry Károly: Szerves kémia és technológia. 8. Mennyiségtan és politikai számtan. Bogyó-Havas-Strobl Ernő: Politikai számtan a IV. évfolyam számára. Bogyó-Havas: Hétjegyű logaritmus. Bogyó-Havas: Kamattáblák. 9. Kereskedelmi számtan. Bogyó-Havas-Oravec Károly: Keresk. számtan a IV. évfolyam számára. 10. Magyar levelezés. Schack-Wirker: Kereskedelmi levelezés III. rész. 11. Német nyelv és levelezés. Dr. Schack Béla: Német olvasó IV. rész. Dr. Schack Béla: Német nyelv. Dr. Schack Béla: Kereskedelmi levelezés. 12. Francia. Latzkó-Honti: Francia nyelvkönyv és kereskedelmi levelezés II. és III. rész. 13. Francia nyelv. Beszélgetések: Francia nyelvmester. Segédkönyv a francia nyelv tanításához. 14. Szótár. Kovács S. János: Szótár. Segédkönyv.

Intézetünk jötevői :

Ösztöndíjak és ösztöndíjas tanulók az 1922—23. iskolai évben.

Alapítási év	Alapítások	Ösztöndíjas tanuló	Evfolyam	Korona
1888	Pollák Armin	Biró Pál	IV.	06.—
1805	Megyeri Krausz Mayer	" "	"	60.—
1898	Nagykanizsai Takarékpénztár	" "	"	40.—
1898	" "	" "	"	40.—
1906	Dr. Villányi Henrik	Brandl József	III.	1000.—
1906	Dr. Stolzer Henrik	Biró Pál	IV.	22.—
1906	Danneberg Jakab	" "	"	24.—
1906	Löwy Odön	" "	"	40.—
1907	Délzalai Takarékpénztár	" "	"	100.—
1907	" "	" "	"	100.—
1908	Bún Samu	" "	"	50.—
1911	Eichberg Adolf	" "	"	80.—
1911	" "	" "	"	80.—
1912	Dr. Stolzer László	" "	"	20.—
1912	Löwe Adolf	" "	"	—.—
1912	Reichefeld Sándor	" "	"	20.—
1912	Sommer Sándor	" "	"	—.—
1913	ujnépi Elek Lipót	" "	"	36.—
1913	Báró Eötvös József	" "	"	20.—
1915	Dr. Barta Artur	" "	"	18.—
1915	Oszterhuber László	Nem adatik ki.		—.—
1915	Dr. Schwarz Adolf	Biró Pál	IV.	30.—
1916	Weisz Bódog	" "	"	27.—
1916	Domány Armin	Gellért László	III.	1000.—
1918	Guttman Imre	Biró Pál	IV.	34.—
1918	Dr. Szukics Nándor	" "	"	—.—
1919	Weisz Jakab	" "	"	75.—
1920	Hirschler Sándor	Timár László	II.	120.—
1921	Breiner József	Biró Pál	IV.	240.—
				3282.—

Adományozók az 1922—23-ik iskolai évben.

Adományozó	Az adomány részese	Evfolyam	Korona
Telkes Sándor 600.— K	Franciscs Zsigmond		450.—
	Hősök emléktáblája		150.—
Propper Ernő 2000.— K	Henne Gusztáv	II.	100.—
	Henel Lajos	"	100.—
	Brandl József	III.	350.—
	Römer alamón	"	350.—
	Pilczér Sándor	IV.	1000.—
	Tóth Ferenc	"	100.—
Lengyel Bernát 1000.— K	Dávidovics László	III.	300.—
	Pap József	II.	200.—
	Hamburger Győző	IV.	200.—
	Pollák István	"	300.—
Pártos Jenő, Nyirbátor	Villányi alap		5000.—
Kálmán Leó 300.— K	Brandl József	III.	100.—
	Römer Salamon	"	100.—
	Pilczér Sándor	IV.	100.—
Zalán Leó 14500.— K	Milhofer Zoltán	I.	500.—
	Brandl József	III.	1500.—
	Dávidovics László	"	1500.—
	Römer Salamon	"	1500.—
	Barta István	IV.	1000.—
	Biró Pál	"	500.—

Adományozó	Az adomány részese	Évfolyam	Korona
Zalán Leó	Hamburger Győző	IV.	1500.—
	Kohn Imre	"	500.—
	Pilczér Sándor	"	500.—
	Pollák István	"	1500.—
	Deutsch Ilona	Női tanf.	500.—
	Frank Mária	" "	1000.—
	Günser Ilona	" "	500.—
	Holczér Regina	" "	1000.—
	Kondor Lilla	" "	500.—
	Vadász Hajnalka	" "	500.—
	Villányi alap	" "	2500.—
Sugár Lajos	"		3000.—
Kalmár Hugó	"		3000.—
Mezítlábasok inségakciója	9 tanuló, 9 pár cipő		10000.—
Női Szaktanfolyam (koszorúmegváltás)	Ollop Mária	Női tanf.	428.—
	Gógl Jolán	" "	428.—
Schwarz Vilmos, Babócsa	Villányi alap	" "	500.—
Zalán Leó, Budapest	Pollák István	IV.	2000.—
	Wolf László	I.	1000.—
	Timár László	II.	1000.—
	Brandl József	III.	1000.—
	Dávidovics László	"	1000.—
	Römer Salamon	"	1600.—
	Hamburger Győző	IV.	1500.—
	Kohn Imre	"	1000.—
Nagykanizsai Bankegyesület	Pap József	II.	1000.—
	Garzó Pál	III.	1000.—
	Römer Salamon	"	1000.—
	Barta István	IV.	1000.—
Gazdasági Takarékpénztár	Garzó Pál	III.	1500.—
Löbl Árpád, Csáktornya	Pilczér Sándor	IV.	2850.—
" " " "	Brandl József	III.	2850.—
"Futura", Nagykanizsa	Vancsura Imre	"	5000.—
Névtelen adakozó	Pollák István	IV.	25000.—
" " " "	Dávidovics László	III.	25000.—
Zalán Leó és társai	Pap József	II.	5000.—
Kisfaludi Aladár gyűjtése	Hamburger Győző	IV.	3000.—
	Kohn Imre	"	3000.—
	Barta István	"	5200.—
	Hári István	"	3000.—
	Tóth Ferenc	"	3000.—
	Hermann József	"	3000.—
	Biba Sándor	"	3000.—
	Pollák István	"	3000.—
	Karner Frigyes	"	3000.—
	Vancsura Imre	"	3000.—
	Biró Pál	"	3000.—
Bayer család	Römer Salamon	III.	15000.—
Hajdu Zsigmond	Hamburger Győző	IV.	20000.—
Miklós Gyula és társai	Garzó Pál	III.	5000.—
" " " "	Beke Ferenc	I.	5000.—
" " " "	Karner Frigyes	IV.	5000.—
Havas Jenő, Zenta	Villányi alap	"	10000.—
Frank Gyula, K. Korpád	Timár László	II.	10000.—
	Bencze László	"	5000.—
	Biró Pál	IV.	5000.—
Kaufmann Jenő alapítványa	Bún alap	"	15000.—
	Villányi alap	"	15000.—
	Domány alap	"	10000.—
	Balog alap	"	10000.—
	Kaufmann Jenő és Aladár alap	"	40000.—
	Markovits alap	"	10000.—
Rajki István és társai	Villányi alap	"	25000.—
	Balog alap	"	25000.—
Szántó Vilmos és társai	Barta István	IV.	8500.—
	Biró Pál	"	8500.—

Adományok összege 493,756.—, ösztöndíjak összege 3,282.—, Összesen 497,038.—

493,756.—

A tanulmányi eredmény kimutatása az 1922–23. iskolai évben.

T Á R G Y	I. évfolyam				II. évfolyam				III. évfolyam				IV. évfolyam			
	Az osztályozott tanulók száma															
	39				33				22				27			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Hit- és erkölestan	17	16	6	—	11	14	8	—	11	9	1	—	21	6	—	—
Magyar fog. és irodalom...	2	6	27	4	8	16	9	—	6	6	10	—	5	8	14	—
Történelem... ..	9	12	15	3	17	9	7	—	8	7	7	—	6	9	12	—
Jogi ismeretek	—	—	—	—	—	—	—	—	4	6	11	1	1	11	15	—
Közp. ismeretek	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	12	—	3	7	17	—
Földrajz	3	6	27	3	3	5	25	—	3	5	12	2	2	4	21	—
Aruismeret	2	15	28	4	2	18	23	—	3	4	13	2	1	6	20	—
Természettan	12	14	13	—	13	12	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mennyiségtan	6	12	20	1	5	13	15	—	—	—	—	—	6	7	14	—
Keresk. számtan	6	9	22	2	3	12	16	2	6	3	12	1	3	9	15	—
Könyvvitel és gy. iroda ...	7	9	23	—	4	11	18	—	5	3	12	2	3	7	17	—
Magyar ker. levelezés ...	3	9	26	1	4	8	21	—	3	6	13	—	—	—	—	—
Francia nyelv és levelezés	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4	10	3	2	6	19	—
Német ny. és levelezés ...	4	6	18	11	2	8	21	2	3	6	11	2	1	3	23	—
Gyorsírás	4	12	23	—	13	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gépirás	15	22	2	—	21	11	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Testgyakorlás	20	3	14	*	11	8	10	**	14	6	1	***	14	5	4	—
Egészségtan	6	11	22	—	9	11	13	—	6	4	12	—	3	11	13	—
Munkadélut. és szépir. ...	4	14	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Írásb. dolg. külalakja ...	5	21	13	—	2	19	9	3	4	9	8	1	5	11	11	—
Magaviselet	29	10	—	—	29	4	—	—	19	3	—	—	19	8	—	—
Lab. gyakorlat	2	12	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

* f. m. 2
 ** " " 4
 *** " " 1

Tudnivalók a jövő iskolai évre.

A nagykanizsai illetőségű tanulókat augusztus 30-án, a vidékieket 31-én vesszük fel, mindenkor délelőtt 9–12-ig és délután 3–5-ig. A javítóvizsgálatot augusztus 29-én, a felvételi vizsgálatokat augusztus 28-án tartjuk meg. Szeptember 3-án rendezzük az évfolyamokat és szeptember 4-én kezdődik az előadás minden évfolyamban. Az első évfolyamba azok a tanulók vehetők fel, akik a gimnázium, reál vagy polgári iskola négy osztályát legalább elégséges sikerrel végezték és felvételi vizsgálatával igazolják, hogy a magyar helyesírásban, a számtani alapszabványokban és a folyóírásban kellő gyakorlattal bírnak. A felvételi vizsgálat díja 500 K. A második, harmadik és negyedik évfolyamba csak oly tanulók vehetők fel, akik az előző évfolyamot sikerrel végezték. Első ízben belépő tanulók születési bizonyítványukat tartoznak bemutatni. Az évi tandíjat, tekintettel pénzünk ingadozó értékére, az iskolafenntartó csak augusztus végén határozza majd meg. A tandíjon kívül fizetendő még 400 K felvételi díj, iskolai értesítő díja 300 K, ifjúsági könyvtár-díj 100 K, Segítő-Egyesületi tagsági díj 100 K, tanárok házára 10 K, nyugdíj-illetmény 12 K.

Tandíjmentességért augusztus 15-ig a nagykanizsai izr. hitközség előjáróságához lehet folyamodni. A folyamodványhoz melléklendő: a szülők szegénységi, valamint a tanuló előző évi bizonyítványa.

A szülőknek vagy azok helyetteseiknek kötelessége az iskolán kívül is a tanulók erkölcsi magaviseletét ellenőrizni. Az igazgatónak jogában áll megkövetelni, hogy az ifjak csak megbízható szállásadóknál helyeztessenek el.

A vidéki szülőket figyelmeztetjük tehát, hogy gyermekeik elhelyezése tekintetében kellő körültekintéssel járjanak el. Ebben az igazgató és az osztályfőnökök szívesen szolgálnak felvilágosítással.

Minden tankönyvből a legújabb kiadás használandó.

Nagykanizsa, 1923. június 29.

Dr. Villányi Henrik
igazgató.

Jelentés a Női Kereskedelmi Szaktanfolyamról az 1922—23. iskolai évben.

A tanfolyam fenntartója a nagykanizsai izr. hitközség.

Felügyelő bizottsága:
az izr. hitközség iskolai szakosztálya.

Igazgató: Dr. Villányi Henrik.

A női keresk. szaktanfolyam két évi szünetelés után az 1922—23-ik iskolai évben újra létesült. A szülők állandó érdeklődéssel kísérték a régebben is oly szép sikerrel működött szaktanfolyam újjászervezésére való törekvésünket és minthogy az első felhívásra már 66 tanuló jelentkezett, a tanfolyam megnyitása előtt elzárkózni többé nem lehetett. Következetlenség lett volna a női szaktanfolyamot, amely kevés megszakítással 1906. óta működött, újra életbe nem léptetni. A gyakorlatban alkalmazható ismereteket és ügyességeket a tanfolyam közvetlenséggel nyújtja hallgatóinak. A szülők is ebből a megfontolásból kiindulva, kívánták a tanfolyamot.

A nm. VKM. úr 104.116/1922. VII. B. ü. o. szám alatt kelt rendeletével a szaktanfolyam működését folytatólagosan az 1922—23. iskolai év tartamára is engedélyezte.

Már a nyári szüenidőben a tanfolyamot 11 íróasztallal, 34 székkal, megfelelő villanyvilágítással és 6 írógéppel szereltük fel.

A tanfolyamra szeptember 1-én és 2-án összesen 66 tanuló iratkozott be és az év folyamán 7 tanuló kimaradt. A tanulók nagy létszámánál fogva a tanfolyamot két csoportra osztottuk. 33. tanuló délelőtt, 33 tanuló délután járt előadásra. Szünetnapok szombat és vasárnap voltak. Az előadásokat szeptember 4-én kezdtük meg.

A hazafias érzés ápolása céljából a szaktanfolyam női hallgatói a fiú felső kereskedelmi iskola által rendezett ünnepélyeken is közreműködtek és pedig nagyon szép sikerrel. Ezenkívül az igazgató a társadalomtudomány köréből sorozatos előadásokat tartott hazafias tartalommal és hasznos útmutatással a nő hivatására a társadalomban. Vallásos kötelességüknek a különféle felekezethez tartozó növendékek eleget tettek. A jótékonyág gyakorlásában derekasan kivették részüket.

Tanári értekezletet, az 1920. évi 67.300. IV. o. számú rendelet 13. §-a értelmében ötöt és a szükséghez képest az előirt számon felül is tartottunk. Az ellenőrzést szigoruan gyakoroltuk és a szülőknek félévi értesítőt küldtünk.

Tanítási anyag. A tanfolyamnak két csoportba való tagoltsága miatt minden csoportot csak az előirt minimális heti 18 órában foglalkoztathattuk. Az oktatás középpontjává a közvetlen hasznothajtó gép- és gyorsírást tettük. A munkaprogrammban szerepelnek még a számtan, könyvvitel, magyar keresk. levelezés, magyar fogalmazás, német keresk. levelezés, német nyelv kezdők számára és szépírás. A tárgybeosztást külön táblázatban közöljük,

Tanulmányi és fegyelmi állapot. A tanfolyamot látogató növendékeket a polgári iskola vagy a gimnázium 4 osztályának sikeres elvégzése alapján vettük fel. Hiányos készülségű tanulókkal tehát nem kellett foglalkoznunk. Ehhez képest a tanulmányi állapot megfelelő volt. Csak a német nyelvben tanusítottak a B. csoport növendékei gyenge készülséget, olyannyira, hogy e csoporttal a német nyelv tanítását előlről kezdtük.

A rendszeretben és a kötelesség pontos teljesítésében nem minden tanuló teljesített kellő fogékonyaságot, azért mindenek előtt pontosságra

és az iskolai rend fenntartására szükséges teendők elvégzésére kellett tanulóinkat szorítani. Hasonlóan az iskolában megkövetelendő komolyságra is. Es ha fegyelmi eszközeink alkalmazásában tekintettel is voltunk a nő lelki állapotára, mégis kellő komolysággal elértük azt, hogy az iskolai rend helyreállt. Az erőlesei magaviselet kifogástalan volt.

A tanári kar. A női szaktanfolyam tanári kara és igazgatása a felső kereskedelmi iskola tanári karával és igazgatásával azonos. Csak a gépirás és gyorsírás tanításával kellett a tanári kar kötelékébe nem tartozó tanerőket megbízni. A gép- és gyorsírást Krámer Ella okl. tanítónő és okl. gyorsíró vállalta. Február végén bekövetkezett szabadságoltatása miatt az ő szaktárgyait ideiglenesen Ujfalussy Gyula szerkesztő és Péterffy Mária városi kezelő-tisztviselőnő vállalták. Április havában további helyettesítések váltak szükségessé. Surányi Gyula főgimnáziumi tanár a gyorsírást, Csontár Erzébet Péterffy Máriával a gépirást látták el szakszerűen.

A tanítási órák kimutatása a Női Kereskedelmi Szaktanfolyamban az 1922—23. iskolai évben:

Tantárgy A) csoport	Heti órák	Tanár neve	Tantárgy B) Csoport	Heti órák	Tanár neve
Magyar	2	Dr. SZABÓ LAJOS	Magyar	2	Dr. SZABÓ LAJOS
Német lev.	2	NEUFELD SIMON	Német kezd. sz.	2	Dr. VILLÁNYI H.
Keresk. lev.	2	DOMÁNY ÁRMIN	Keresk. lev.	2	DOMÁNY ÁRMIN
Könyvvitel	2	MAROSI GEZA	Könyvvitel	2	MAROSI GÉZA
Számtan	3	MAROSI GÉZA	Számtan	3	BALOG DÁVID
Gyorsírás	3	KRÁMER ELLA UJFALUSSY GYULA SÜRÁNYI GYULA	Gyorsírás	3	KRÁMER ELLA UJFALUSSY GYULA SÜRÁNYI GYULA
Gépirás	4	KRÁMER ELLA PÉTERFFY MÁRIA CSONTÁR ERZS	Gépirás	5	KRÁMER ELLA PÉTERFFY MÁRIA CSONTÁR ERZS.
Szépírás	1	Dr. VILLÁNYI H.	Szépírás	1	Dr. VILLÁNYI H.
		C) Alcsoport:			
Gépirás	3	KRÁMER ELLA PÉTERFFY MÁRIA CSONTÁR ERZS.			

A gépirást hat 10 tanulóból álló csoportban 6 gépen tanítjuk, heti 9 órában.

A Nagykanizsai Női Kereskedelmi Szaktanfolyamban használt tankönyvek jegyzéke az 1922—23. iskolai évben.

1. Koltai-Zilahy: Írásművek elmélete I. rész. 2. Timár Dezső: Könyvviteli példatár. 3. Schack-Wirker: Magyar kereskedelmi levelezés. 4. Görög Emil Német kereskedelmi levelezés. 5. Kozma Bernát: A kereskedelmi gyorsírás tankönyve I. és II. rész. 6. Vajda: Szépírási minták. 7. Segédkönyv: Berlitz M. D., Erstes Buch für den Unterricht in den neueren Sprachen.

A Női Kereskedelmi Szaktanfolyam hallgatóinak névsora

A) csoport.

Anhalt Mária, Antal Juliánna, Balaton Róza, Bettlheim Ilus, Bittera Margit, Bród Magda, Böhm Margit, Dukász Olga, *Eichner Lilli, Fehér Magdolna, Fischer Margit, Fonyó Anna, Havas Ilona, *Havas Lilli, Hirschler Anna, Holczer Róza, Kondor Lilli, *Kéri Lujza, Kéri Stefánia, Kluger Aranka, Leitner Erzsébet, Milhoffer Rózsa, Neufeld Edith, Olgay Teréz, Perlaky Gizella, Pollák Margit, Rosenberg Julia, Rosenfeld Jolán, Stern Szidónia, *Stössel Zsófia, Székely Livia, *Weisz Magdolna, *Weisz Zsuzsi. Összesen 33.

B) Csoport.

Almási Teréz, Deutsch Ilona, Deutsch Róza, Dénes Julia, Fatér Gizella, Frank Mária, Gogl Jolán, Grünhut Rózsa, Günser Katalin, Hegedüs Györgyi, Horváth Erzsébet, Horváth Eva, Horváth Mária, Jakab Katalin, Klein Rózsa, Kaks Margit, Kulcsár Margit, Kurucz Julia, Lackenbacher Erzsébet, László Rózsi, Liditt Mária, Martincsevitz Ilona, Matolesi Sarolta, Milhoffer Erzsébet, Nagy Mária, Ofenbeck Mária, Ollop Mária, Piatsek Erzsébet, Szozarek Margit, Sprung Ida, *Szántó Katalin, Vadász Hajnalka, Windisch Teréz.

A csillaggal jelöltek kimaradtak.

Összesen 33.

A Női Kereskedelmi Szaktanfolyam statisztikai kimutatása.

A kimutatás tárgya	Csoport	Szám
Iskolalátogatás	Beiratott összesen	66
	Kimaradt	7
	Záróvizsgálatot tett	59
Vallás	Izraelita	35
	Római katolikus	23
	Ag. evangélikus	1
Anyanyelv	Magyar	59
	Német	—
A felvétel alapja	Polgári isk. 4. oszt. bizonyítvány	55
	Gimnázium 4. „ „	4
A szülő vagy gyám lakóhelye	Nagykanizsai	55
	Vidéki	4
A szülő vagy gyám polgári állása	Önálló kereskedő	23
	Kereskedelmi alkalmazott	2
	Önálló iparos	6
	Ipari alkalmazott	—
	Köztisztviselő	15
	Magánzó	—
	Egyéb	13
Életkor az 1922—23. iskolai év végén	15 éves	29
	16 „	19
	17 „	6
	18 „	5
	19 „	—

Tudnivalók a jövő iskolai évre

A női keresk. szaktanfolyam az 1923—24. iskolai évben is megnyílik, ha kellő számu tanuló, legalább 30, jelentkezik. Jelentkezni lehet a felső kereskedelmi iskola igazgatóságánál f. évi augusztus 23. és 24. napján d. e. 8—12-ig. A tanfolyamra való részletes értesítést az igazgatóság a helyi és megyei lapokban közléteszi majd.

A felvételnél igazolni kell, hogy a jelentkező a polgári iskola, vagy gimnázium negyedik osztályát sikerrel elvégezte. Növendékeket csak egész iskolai évre veszünk fel, de a tandíj félévi részletekben is leróható.

Nagykanizsa, 1923. június 29.

Dr. Villányi Henrik.
igazgató.